

Slovenski Tednik.

Politični in gospodarski list za kmetško ljudstvo.

Izhaja vsak petek.

List velja za celo leto 2 gld. 80 kr., za pol leta
1 gld. 40 kr. — Posamezni list velja 6 soldov.

Uredništvo in opravništvo lista je v „Narodni tis-
karni“ v Tavčarjevi hiši „Hotel Europa.“

„Slovenski Tednik“ svojim bralcem in naročnikom!

Od novega leta 1875 bode „Slovenski Tednik“ izhajal **trikrat na mesec**, in sicer **1.** potem **10.** in **20.** dan vsacega meseca. Cena mu ostane dosedanja, in sicer:

Za celo leto . . . **2 gld. 80 kr.**

„ pol leta . . . **1 „ 40 „**

„ četrť leta . . . — „ **70 „**

Dasiravno bode izhajal „Tednik“ za enkrat v mesecu menj, vendar je še zmirom **najcenejši** mej vsemi slovenskimi časniki, ki novice iz vseh krajev prinašajo.

Torej prosimo vse prijatelje in bralce tega časopisa, da precej na pošto gredo ali pošljejo in plačajo naročnino, katera naj se pošilja z napisom „Administracija Slovenskega Tednika v Ljubljani.“ Najboljše je po poštni nakaznici („Post-Anweisung“), kakor se na vsaki pošti dobi, pa tudi v pismu z recepisom se lahko pošlje.

One bralce ali naročnike, katerim smo upali pošiljali list, če prav niso plačali, terjamo, da plačajo tudi svoj dolg.

Mi zastonj delamo in se trudimo, potlej nas pa še papir, davek od štempla, pošta, zlaganje črk, in tisk toliko košta, da pride v tavžente.

Če se mi iz ljubezni do domačega berila in do slovenske domovine in do slovenskega ljudstva, kateremu bi radi dali branja in poduka, trudimo in sitnosti imamo, — vendar ne more nihče terjati, da bi zraven še veliko izgubo v denarjih trpeli.

Zato naj vsak plača ne samo svoj dolg, če ga ima, ampak naj precej pošlje po pošti tudi denar za naročnino prihodnjega leta. Zraven tega naj pa še vsak prijatelj „Slovenskega Tednika“ gleda, da bode kacega znanca pregovoril, da se tudi nanj naroči. Zakaj le potlej bo čedalje večji in boljši, in bode mogel večkrat izhajati, če bo imel več plačujočih naročnikov in podpornikov.

Mi si bomo tudi v novem letu prizadevali, da bo „Slovenski Tednik“ svojim bralcem vsak deseti dan prinesel dosti zanesljivih novic iz vseh krajev naše slovenske domovine in iz vsega sveta. Ravno tako bode zmirom učil našo domovino ljubiti: da je dolžnost nas vseh, da smo in ostanemo Slovenci; da se ne dajmo nemškutarjem in Nemcem pod pest, da bi oni čez nas gospodarili.

Zraven tega bode „Slovenski Tednik“ zmirom odkritosrčen ostal in vsacemu povedal, kar mu gre, naj bo kdor hoče.

Dozdaj je imel dosti sovražnikov in obrekovalcev. Posebno nekateri duhovni so ga obirali in kmetom pripovedali češ, da čez vero piše. To vsak bralec, ki ga je imel, ve, da je laž. Zato naj vsak možato take obrekovalce zavrne in naj se ne da motiti. Zraven tega pa še enkrat prosimo, da vsak naročnik še katerega drugega nagovori, da se bo naročil in nam denar poslal, ker le če je dosti naročnikov bo list z veseljem izdajen in zmirom boljši.

Uredništvo „Slov. Tednika.“

Domače stvari.

— (Reklamacije za trgovinsko zbornico.) Zopet opozorujemo vse prijatelje po deželi, da nam ta teden, prej ko mogoče naznanijo imena vseh, ki imajo štacuno, ki trgujejo z vinom, lesom, žitom ali s čemer koli, pa plačajo 8 gold. 40 kr. od patenta, a niso vpisani mej volilci trgovinskega oddelka, kakor smo ga vzadnjič priobčili, da za nje reklamiramo volilno pravico. Tu mora vsak narodnjak živo agitirati in pozvedati v svojem kraju.

— (Ljubljana) bode kmalu postala zanamajena in umazana kakor kaka rumunska vas, ako bode nemškutarski magistrat tako dalje gospodaril. Celé kupe snega leži po mestu, nekdaž so ga v Ljubljano metali, zdaj se živ krst ne zmeni zanj. Če se pa ob južnem vremenu tajati začne, imamo zopet tako žlojdro po ulicah, da človek čez čleuke v blatu in lužah gazi. Za vse imajo denar, le za sužnost mesta ne.

— („Slovenski Narod“) je bil 15. t. m. zopet konfisciran in sicer zaradi članka, ki govori o g. Vestencku, c. kr. komisarju za volitve v trgovinsko zbornico, in odgovarja tudi napadom „Tagblattovim“. To je lehký odgovor kar konfiscirati! Občudovanja vredna je naša tiskovna svoboda pod ustavovernostjo! Protivniki našega naroda smejo nas v svojih listih blatiti kolikor hočejo, mi pa ne smemo tega pisati kar za resnico spoznamo. — Po ljubljanskem mestu je bilo uže petdeset eksemplarov raznesenih, predno so policisti našega raznašalca na ulicah zalotili in mu druge izstise vzeli. Zdaj pa oni listi, kar jih je konfiskaciji užlo gredó od rok do rok in so še le prav interesantni. — Zagovornik „Slov. Naroda“ bode proti tej konfiskaciji

vložil ugovor in cela stvar se bode tedaj obravnavala temeljito pred sodnijo, in se bode vodil dokaz resnice.

— (Iz Novega mesta) se nam telefira 15. decembra: „Pred tukajšnjim porotnim sodiščem je bil fajmošter Miha Bogolin iz Poloma kateri je stal pred porotniki obdolžen, da je v pridigi javni mir kail, enoglasno od porotnikov za nekrivega izpoznan.“ — Novomeški porotniki so torej imeli v tej sesiji dva fajmoštra zaradi političnih pridig soditi. Prvega, fajmoštra Lesjaka so, kakor smo poročali, obsodili in je dobil tri mesece ječe, drugega pak so zdaj nekrivega spoznali.

— (Iz Škofje Loke) se nam piše: 10. dec. je imela tukajšnja čitalnica redni občni zbor, pri katerem se je volil nov odbor, in so se pregledali računi. — Tukajšnji umrli bankir Heiss, je zapustil loški šoli 500 gld. Slava mu in najde naj posnemovalcev.

— (Iz Gorice) se nam piše: Petek 4. t. m. si je vojak tukajšnjega polka v stranišči nogo prestrelil, misleč, da ga bode to vojaščine oprostilo, a varal se je revež, kajti s tem si je vojaško sukno gotovo zdalšal. Prenesli so ga v bolnišnico in kakor hitro ozdravi ga pa denejo — kder bo sam.

— (Iz sredine Krasa) se nam piše: Za veliko potrebo nam je bog silno zelenega dežja poslal, ker nad polovico kraških občin je bilo brez snažne vode, neke občine so hodile po 2 uri daleč po vodo. Mlini na tekočih vodah Raši in Branci na številu čez 30 so čez mesec dni brez mleti stali. Tudi mlin v Števani pri Divini je bil skoraj na suhem ostal.

— (Iz Gabrja na Ipavskem) se nam piše: Pred 8 dnevi so tukaj žandarmi

zasačili nekega moža, ki je hotel prekoračiti kordon okuženega okraja in mu kravo s tetom odvezli, moža pa v zapor postavili. — Ko je prišla komisija iz Gorice je ta ukazala oboje ubiti, a meso so spoznali dobro za užitek. Mož bo pa kakor se sliši zraven da je izgubil goveda, še ostro z denarom kaznovan.

— (Živinska kuga.) Od Sežane se nam piše: Kakor smo denes poročilo od Sežanskega glavarstva prejeli, razsaja živinska kužna bolezen po celi Istri in še celo v tržaški okolici vasi Katnari. Kaj bo!

— (Iz Planine) se nam 8. dec. piše: Pretečeno nedeljo se je v znani krčmi pri Pereniču v gostilni sobi neka omara vnela, v kateri je bilo dosti servijetov, nožev, žlic, vilic, in razne druge mizne oprave. Užgala se je potem še druga zraven te stoječa omara in tako ste obe zgoreli. Škode je okolo 300 gold. Kako je ogenj prišel, se ne vé, najbrž je utrnen s svečo.

— (Iz Dunaja) se nam piše: 8. dec. so bili poslanci grof Hohenwart, dr. Vošnjak in grof Barbo pri ministru za trgovino g. Banhansu pritožiti se o nepostavnosti in samovolji, ki se godi od strani vladne volilne komisije za kranjsko trgovinsko zbornico. Banhans je obljubil, da bode takoj v Ljubljano pisal in ukazal preuredbe. Bomo videli.

— (Izgubil se je) — kakor se nam iz Polja pri Ljubljani piše — pred enim tednom Anton Trkov iz Dobrunj, delavec v tamošnji papirnici, oženjen, in še do denes (10. dec.) nij duba ne sluha o njem. Sploh se tukaj misli, da je najbrž padel v vodo in utonil.

— (Velicega medveda), ki vaga 2 centa in 70 funt., so včeraj v Ljubljano pripeljali. Ustrelil ga je Auerspergov lovec pri Ignu.

— (Po volčjem lovu.) Piše se nam od tod 9. dec.: Denes sta dva iz Željimelj došla kmeta ustreljenega volka sem pripeljala, da bi zanj taljijo dobila. To ne bi bilo nič posebnega, če ne bi bile posebne okolnosti. C. kr. okrajno glavarstvo v Ljubljani je namreč napovedalo, da naj se volkovi brez ozira preganjajo in postrelé, ko-

likor je mogoče; ali gospod fajmošter v Željimljih o tem nič niso vedeti hoteli, češ, kaj bo „kmet“ strejtal, saj smo mi gospodje zato. Občno razglasenje je tudi zaostalo, pa vendar so se kmetje nad to vzvisili in so lov na volke prosto in samovoljno naredili. Oni so zvedeli, da v neki dolini, kjer neka mrhovina leži, se volkovi shajajo; takoj so to dolino obkrožili in samo enega izmed kakih sedmerih volkov zasačili. Tega prineso, kakor gori rečeno, na pregled k c. kr. okrajnemu glavarstvu. Pa tu so bile zavoljo tega volka take razširnosti, da bi ga ne bila kmeta zavoljo teh 20 gld. pripeljala, če bi bila to vedela. Pred, ko se je en lovec kot strokovnjak znašel, da je potrdil, da je ta volk res volk in ne maček, preteklo je celi popoldan in potem so še le volčji gobec s sekiro tako razmesarili, da drago cenjeni in iskani zobje za nobeno rabo več niso. So čudni ti c. kr. uradniki, ki na svojih predpisih jahajo brez ozira na ničvrednost in izgnbo časa. Omenjena kmeta sta tožila, da sta toliko časa izgubila.

— (Germanizacija.) Pripoveduje se po Ljutomerski okolici — tako se nam od ondod piše, — da sta naš glavar in pa inšpektor Bauer na novo sklenila, naj bi se v Ljutomeru in tudi po drugih šolah nekoliko nemščine učilo, in pa še v nemškem jeziku pri telovadbi komandiralo. To je pač čudno, pa čujemo, da je ta sklep le zaradi tega mogoč bil, ker dveh narodnjakov, K. in M. pri dotični seji bilo nij. Kako je pa to, da naš glavar, kot predsednik okrajnega šolskega sveta še zdaj ne imenuje učitelja, ki je menda iz R. kompetiral? Zakaj pusti prvi deški razred brez učitelja? Ali bodo starši samo zavoljo ene ure šolske otroke po 1—2 ure daleč v Ljutomer pošiljali? To nam ne kaže, da bi bil glavar res tako vnet za šolo, kakor sem o njem uže čital.

— (Nesreča tudi pri pobožnem delu.) Iz Ihana blizu Kamnika se „Danici“ piše: Nesreča se je bila pripetila pri vožnji in pri vzdigovanji zvonov v zvonik. Ker smo bili vsi farani silno veseli novih

zvonov, je tudi več faranov želelo ju iz Ljubljane na dom voziti; zlasti se je bila vnela med dvema sveta vojska, kateri ju bode iz Ljubljane vozil, in farani smo prisodili enemu čast novi veliki zvon voziti, ker ga obadva voziti nista mogla. Ali časti silno veseli voznik je bil pri vožnji silno nesrečen. Imel je silno napačno navado, da je z nogo na vago pri vozu stopal, preden je šel na voz. Ko zdaj tako stopi, se vaga nesrečno zasukne in mož pade pod kolesi, ki ste mu nogi strli. Ni bilo deleč od Ljubljane, torej so ga precej odpeljali v bolnišnico, kjer je pozneje revež vled tega umrl. Drugo nesrečo in strah smo imeli pri vzdigovanju velikega zvona v zvonik. Ko ga z vrvijo kvišku vzdignemo in se zvon uže linam bliža, se vrv pretрга, — zvon pade na močen tram dva sežnja nad zemljo, ga prelomi, pa se tako srečno na stran obrne, da na zvonove korenine pade in se tudi najmanjša škoda ne zgodi. Pravijo, ko bi bil zvon sploskom naravnost na zemljo telebil, bi se bil zaradi silne teže zrakove razpočil, in imeli bi bili k manjšemu škodi 800 gold. Ta nesreča tesarskega mojstra tako prestraši, da si precej naroči lastno vrv za 125 gld., da nikdar več ptuji vrvi zvonane zaupa. Drugi dan smo srečno z dvema vrvima zvon v line potegnili.

Politični razgled.

Notranje dežele.

Državni zbor je 10. dec. končal po daljši debati posvetovanje o srednjih šolah. — Minister Stremayr je zopet vstal in še enkrat obljubil, da bode država celo z žrtvami na slovanski jezik v šolah bolj ozirala se. No, da vidimo! — Cienciala iz Šlezije je pri oddelku „ljudske šole“ govoril v tem smislu, da vlada nič ne stori za slovanske šole v Šleziji. Bilo je še 14 govornikov vpisanih, a ko je bil sprejet konec debate govorita le Pflügel in Haase.

— En dan prej je imel, 9. decembra nadaljevanje debate o naučnega ministra budgetu. Stremayr je skušal pobijati tožbe, ki so nanj letele. — V večerni seji istega dneva je poslanec Kronawetter predlagal, naj se vse bogoslovne fakultete odpravijo.

Minister Stremayr je Bukovincem obljubil novo univerzo, ki bode nemška o (se ve da) znanost na vzhod nosila. Cesar je uže dovolil, da se ta univerza ustanovi.

Potem pak je 12. sprejel v budgetni debati proračunske terjatve trgovskega ministra. Primorska poslanca Vi-tezič in Klaič sta govorila za poboljšanje pomorstva. — Drugi dan se je sprejel tudi budget kmetijskega ministra. Poslanec Schönerer in Schöffel sta tudi letos dokazovala nezmožnost ministra Chlumetzkega.

V seji 14. dec. se je sklepalo o subvencijah. Dežmanov nasvet naj se subvencija za zemljiško odvezo na Kranjskem vzviša je padel. Torej tudi nemškutarski poslanci nič ne premorejo, kjer gre za našo deželo, če prav narodne pravice narodove izdajejo.

V **ogerskem** zboru so se nekateri poslanci pritoževali, da davkarji brez usmilenja ljudstvo za davek rubijo. Finančni minister Ghyczy jim je strogo odgovoril, da bode gledal vsakako, da se državi dá, kar jej gre, in v tem ga ne bodo nobene lamentacije motile.

Vnanje države.

Obtožno pismo proti **Arnimu** obsega posebno, kar je poglavitno, da je zatoženec mnogo aktov, ki so velike važnosti gledé politike in razmér nemške vlade k vnašnjim vzel iz pariškega poslaniškega arhiva. Omenjeni akti spadajo v tri vrste: 1. one, katere je Arnim nevedoma vzel soboj, na posebno zahtevanje pak pozneje vrnil. 2. tiste, kije vedoma vzel soboj a pozneje vsled razpora s Bismarkom, ker njega zadevajo, nij hotel izročiti. 3. pak take, o katerih Arnimu nij nič znano. — Dalje omenja zatožba, da je Arnim bil v dotiki s žurnalisti in žurnali, posebno s dunajsko „Presse“ in brüseljskem „Echo du Parlament“, v katerih je objavljajl one akte največ proti kanclerju Bismarku, zaradi tega se Arnim obtožuje, nepoštene in nepostavne prisvojbine, njemu uradno izročenih aktov od 1872. l. — 1874. l. (Prestopok pruskega kaz. zak. čl. 348, 350, 74.) Arnim pravi pri obravnavi prvega dne: da je žurnale in akte v arhivu pariškega poslaništva tako redko videl, da mu nij moč o tem kaj poročati. — Prihodnja seja obravnave je bila 10. t. m.

Drugi dan sodnijske obravnave z Arnimom 10. t. m. so se prečitali dopisi mej Arnimom in Hohenlohem. Prvi je trdil, da je svoje privatne listine uže meseca junija odposlal v tujezemsko, ker se je bal o

svojo osobno varnost. Mej daljšimi prečitanimi akti je posebno nekova depeša Bismarkova o razmerah Nemčije k Franciji zelo zanimiva. Bismark namreč v tej tajni depeši pravi, da je monarhija na Francoskem za Nemčijo bolj škodljiva, nego republika, ker je monarhija zmožna zvezati se z drugo državo. Dalje je važno eno pismo Bismarkovo, ki pravi, da ima uže dosta tega vednega polemiziranja z Arnimom, eden iz mej nju, mora odstopiti; vsled česar je Arnim predložil cesarju immedialno prošnjo, v katerej vpraša, je-li res cesar z njim, kot s poslanikom nezadovoljen. Popoldne je bilo izprašano poslaniško osebje, ki je ugodno odgovarjalo. Vidi se, da je Bismark Arnima črtil.

Iz Španije se zopet poroča o bojih, ki so se mej karlisti in republikanci bili pretečeni teden. Karlisti mej svet trosijo, da so oni zmagovali, republikanci pravijo, da nij res, vendar ne morejo tajiti, da ne bi bili velicega odpora našli v severu in da so njihove operacije zopet zakasnele.

Papežev bivši nuncius v Monakovem monsignore Meglia je rekel: „Nam ultramontancem nič družega ne pomaga, nego revolucija.“ Tako je te dni nemšk diplomat povedal. „Sonn- u. Mtgs. Zitg.“ pravi o tem: „Da knezi in cerkveni očetje denes tak kontingent revolucionarjev postavljajo, temu se ne smemo čuditi, ker revolucija je zdaj povsod. Največji revolucionar je tudi Bismark. Pred njegovimi nogami leže podrti prestoli in razno cerkveno odpalo lepote, podrti legitimnost.“

Kratek poduk o trgovinski zbornici.

Ker bodo kmalu volitve v zbornico, in ker so nam od več stranij razna vprašanja došla; podajemo iz volilnega reda za trgovinsko in obrtnijsko zbornico sledeče onim, ki niso podučeni ali so uže pozabili:

Zbornica ima 24 udov. Deset udov voli oddelek trgovcev, dvanajst udov voli odsek obrtnikov in dva se volita iz rudniških posestnikov.

Voliti sme vsak polnoleten avstrijsk državljan, ki ima na Kranjskem kako kupčijo ali obrtnijo ali rudnik.

§. 7 volilnega reda pravi, da kdor ima v več oddelkih pravico voliti, more samo v enem svoj glas oddati. Torej mora kramar ali lesni ali vinski trgovec na primer samo

na eden patent plačati 8 gold. 40 kr., če boče po Vestenekovem nepravilnem pravilu v trgovinski oddelek vpisan biti, in ne na dva. Sicer spada mej obrtnike.

Komisija bode po županih razposlala potem, ko se po končanih reklamacijah zapisnik volilcev dovrši, glasovne liste.

Voli se lahko pismeno, samo da morajo glasovni listi s podpisom volilčevim **zapečateni** poslani biti in legitimacija priložena. Pa o tem še kasneje.

Voljen more biti kdor ima v dotičnem oddelku aktivno volilno pravico, je 30 let star in vsaj uže tri leta ima kupčijo ali obrtnijo, ter v trgovinskem oddelku plača 8 gold. 40 kr., v obrtniškem pak vsaj 2 gld. pridobnine ali patenta. Za kandidate torej pač normira uže volilni red koliko morajo plačevati, za volilce pa ne kakor je Vestenek preračunal, da bi slučajno za nemškutarje bolj prav bilo.

Govor slovenskega poslanca Pfeiferja,

za Dolenjce v državnem zboru 4. decembra.

Gospoda moja! Rad bi si od vas izprosil potrpljenja le nekoliko trenotij. Znano vam bode, da je vlani pokončala velik del Dolenjske strašna toča, ki je uzročila škode 1,700.000 gold., in visoka zbornica je v seji 20. marca t. l. vsled te nesreče dovolila 30.000 gld. podpore v razdelitev unesrečenim katerim se je marsikaka solza obrisala in mnogo rodbin bilo rešenih največje uboščine.

Glede dato uničenih njivha, travnikih, vinogradih in drugih zemljiščia, katere sem v takratnej debati o tej uboščini podal le na kratko, je razvidno, ka je nemogoče slednje imenovanim se opomoči v enem letu, še manj pak more tu biti govor o kacem pridelku. Žalibože je nadeja na kakove pridelke ali dobiček jako negotova, ker je letos meseca avgusta enaka strašna nesreča pokončala zopet vllanskega leta oškodovane pokrajine, vrhu tega pak še nove.

K tem elementarnim nesrečam, katerih zadržati nij moč človeškim rokam, pridružile so se še druge žalostne razmere, ki počas

izpodkopavajo blagostanje, ter ljudstvo popolnemu obubožanju napeljavajo, je tedaj dolžnost moja, kot zastopniku omenjenih volilnih okrajev, da opozorujem vladne kroge na to nesrečo.

Uže več, nego tri leta razsaja v sosednjem Hrvatskem z malimi izjemami, živinska kuga; nevarnost o razširjenji te bolezni težko tlači prebivalstvo mejnih okrajev Črnomlja in Metlike, ker kontumacijska sredstva zavirajo, da nij moč na meji pridelanih žitnih plodov in seno izvažati, ter se navadno vse uniči. Vsled tega, in ker prebivalci nemajo baš mnogo travnikov in paš, morajo tedaj število svoje živine zmanjšati, kar se je sploh potrebuje pri domačiji, da celo v nekaterih slučajih se je iznebiti, ker v taci položajih nijso dovoljeni tudi živinski semnji. Slednje velja o političnih okrajih Krško in Novo mesto, katerim prepovedani semnji zelo škodujejo, poleg tega pak še druge nadloge.

Prebivalci ob Krki ležečih občin bili so do 1860. leta zelo premožni, zdaj so v največjej revščini, ker jim mnoga leta sem povodenj uničuje vse poljske pridelke, ter uzročuje, ka se imajo polja z nova obdelavati, travniki se pak pokazé, da prejšnje setve ne mogo obroditi. Reguliranje Krke izvzemši neka mala skalnata robovja bi ne prouzročila velicnih stroškov, kajti storilo bi se tu najmanje 15.000 oralov najrodovitnejšega žitnega polja in travnikov — za obdelovanje ugodnih.

Tudi Sava odjemlje mej Krškim in Jesenicami mnogo rodovitne zemlje, tedaj bi bilo nameravano reguliranje Save pod Krškim posebno koristno v poljedelskem oziru za deželo.

Ali tudi finančna kriza strašno pri nas učinkuje mej najnižimi vrstami ljudstva; kmetu nij moč še mali pridelek vina prodati, ker ga vsled jako neugodne komunikacije in denarnega pomanjkanja nikdo neče kupiti. Res je, da vinoreja pri nas obsega blizu 18.000 oralov vinogradov; toda od posameznih vinogradov je do bližnje železnične postaje dnij hoda, vsled tega, vinski kupci

potrebno vino kupujejo v krajih, ki so blizu železnice.

Ker smo od l. 1870 na Dolenjskem, — z malimi izjemami letošnjega leta — imeli same slabe letine, ki so celo protile z lakoto, smo se tedaj tega nemilega gosta iznebili le zaradi tega, da so servitutni lastniki iz svojih gozdov prodajali drva, ter si na ta način svoje skromno življenje zagotovili, poleg tega so prebivalci svoj borni zaslužek imeli pri posekavanji gozdov na Hrvatskem in v Slavoniji, kar je pak zdaj prestalo vsled slabih gospodarskih podvzetij.

Posojila obečajo le malo pomoči in upanja, ker edini kreditni ustav v deželi, ljubljanska hranilnica, posojuje samo na prvo zastavo. Ako tedaj posojila prosečemu, hranilnica nekomu slednje dovoli, se mu še le po izdelanem in vknjiženem zagotovljenji zastavnega prava, ter z dotičnim dolžnim pisom pri hranilnici izročé novci. Vse to pak velja mnogo denarja in mnogo časa. Meni se je nek takov slučaj — da je resnično, lahko dokažem pismeno — objavil, da se je nekemu prosilcu o posojilo, njegova prošnja za intabulacijo zaradi male pomotice poslala nazaj in nerešena črez 6 mesecev, tedaj mu nij ostajalo drugzega, nego pri svoji revščini prošnjo hitro popraviti, vnovič vložiti in zopet celih 6 mesecev čakati rešenja.

Gospoda moja, to so gotovo prežalostne razmere, ki se gotovo v drugih deželah ne nahajajo. — Kakovim načinom se bode en del tako nesrečnega prebivalstva do bodoče spomladi preživel, je resno vprašanje; naj človek v omenjenih pokrajinah gre od hiše do hiše, k večjemu najde le kakov vagan repe ali krompirja: votli strah gladu trka se vsemi strašnimi prikaznimi na duri!

Kljubu tej siromaščini, — da bi bile vse muke dovršene, — se prebivalstvu ne prizanesejo davkovske eksekucije. — Pri-povedovalo se mi je, da je davkarski nrad v Novem mestu v najnovejšej dobi dal izgotoviti pri ondotnem zemljiškem uradu, — 60 izpiskov iz zemljiških knjig, — kar pomenja baš toliko javnih dražb, akopram, kot je znano, triletni zaostali davki použivajo

prioriteto skupnih zastavnih oddelkov. Meji šestdesetimi izpiski iz zemljskih knjig se nahaja 29 posestev iz unesrečenih krajev.

Prepričan, da se takova strogost ne strinja z načeli humanitarne vlade in dalje glede na to, da je deželna vlada uže o žalostnih razmerah Dolenjske poročala visokej vladi, si doveljujem, visoko zbornico opozoriti brez pretiranja in vestno na tužne razmere po Dolenjskem, ter mislim, da pogoste življene nesreče resno zahtevajo, protečeji siromaščini vsakim načinom bodi si z delom ali denarno podporo pomagati.

Ljudstvo v obupnem stanji se nadeja gotove pomoči; zaradi tega priporočam vladi naj nujno ustavi na daljšo dobo nasilno davkarsko vplačevanje v onih občinah polit. okrajev Novo mesto in Krško, ki so strašno bile oškodovane leta 1873 do 1874, dalje v olajšanje protečega uboštva dotična sredstva izvoli, katera naj potem predloži k ustavnej obravnavi.

Predsednik: Nijsem razumel, je-li poslanec kaj predlagal?

Poslanec g. Pfeifer: Predlagal nijsem sicer nič, toda le vlado opozoril na žalostne razmere po Dolenjskem, da se še o pravem času pomaga.

Izpred porotnega sodišča.

Novo mesto 13. dec. [Izv. dop.]

Pred novomeškim porotnim sodiščem je sedel 13. t. m. na zatožnej klopi Jurij Eker iz Srednje vasi blizu Kočevja, 22 let star, neoženjen a precej premožen, zatožen, da je 8. okt. t. l. zvečer ob 8. uri pri Srednej vasi blizu neke kapelice počakal na domov gredečega Jože Vidmarja iz Slovenske vasi, katerega je zavratno napal in s polenom večkrat po njem mahnil, da je slednji vsled tega v 48 urah umrl, tedaj je obdolžen hudodelstva umora.

Jurij Ekert je obstal, da je onega res čakal in enkrat udaril, toda ne hudo, kakor sam trdi, da bi vsled tega udarca moral umreti.

Izrazi se zatoženec dalje, da ga je lahko kakov drugi napadel, ker je bil umorjenec

najden na drugem mestu, tedaj ne na prvem pri kapelici. Poleg tega pak še zoper zatoženca nij nobenih prič, je sploh čislan in prav na dobrem glasu pri sosedih, kar se nasprotno o Jožetu Vidmarju baš ne more reči. —

Porotnikom so se tedaj stavila sledeča vprašanja: „Je-li Jurij Eker kriv umora, doprinešenega 8. okt. t. l. na J. Vidmarju, katerega je čakal na poti proti Slovenski vasi s kolom v roci, ter ga z namenom večkrat tako udaril, da je J. Vidmar v 48 urah izdihnil svojo dušo?“ Porotniki so enoglasno izrekli „ne“.

Na drugo vprašanje, če je J. Eker kriv umora, ne sicer, da bi bil J. Vidmarja z namenom a premišljeno ubil, vendar ga pak s polenom tako udaril, da je moral v 48 urah umreti, so porotniki odgovorili, z 11 glasovi „ne“, 1 „da“.

Tretje vprašanje, da si so ga morebiti topli drugi, ga je vendar tepel ali udaril tudi on, tedaj premišljeni tepež, so porotniki enoglasno izrekli: „da“ — in J. Ekerja je na to sodnija obsodila na 10 mesecev zapora vsacih 14 dni s postom in plačo sodnijskih stroškov, dalje ima rodovini umorjenčevej nagraditi tudi nekaj denarno. — Obravnava se je vršila nemški — ker je zatoženec rodom Nemec, Kočevjar. — In Nemcu se povsod jezikova ravnopravnost godi v Avstriji, kajti on nij Slovan.

Čebelarstvo.

(Spisuje Blaže Pernišek.)

(Dalje.)

V jeseni naj se polaga čebelam sam med; pomladi pa se daje z vodo stanjšan med, ledinčasti sahar (kandiscucker), beli navadni sahar, in sirup in dr. Ponavljam še, da naj se polaga čebelam pokrit med, kajti od tacega medu, kateri nej bil v pokritih celicah v satovji, dobivajo čebelo drisko, ker je skisan, posebno, ako je mrzlo.

Meseca februarja in marcija so zastran zalege čebele često v zadregi, ker dobivajo premalo cvetnega prahu zunaj za „čebelni kruh“, kojega mešajo čebele z medom za zalego v satovji. Temu je pa mogoče v okom priti s tem, da potrosi čebelar bele ali

črne moke na kakovšen satek voščin, ter jim tacega nastavi blizu žrela v ulnjaku, le da se moka ne zmače od dežja ali rose. Ko čebele to moko v panj znesó, treba zopet druge potrositi na satovje pred žrelom.

Nekateri čebelarji svetujó moko mešati mej med za polago, a nikakor ne more biti dolgo, kajti moka skisa v medu in zaradi tega dobodo čebele drisko. Ako polagoma v avgustu ali pa septembru, delamo to zato, da si čebele dosti medu v satovje spravé in zakrijo za zimo. Ta 2 meseca jim dajemo sáharov sirup ali pa denimo mej gosti med $\frac{1}{5}$ vode, t. j. 4 fante medu in 1 funt vode in sicer hitro eno za drugim. Po zimi od novembra do februarja, marcija bi se ne smelo prav za prav nič polagati; a naši čebelarji ropotajo v naj buji zimi po panji, kakor po podu mlatiči! Ako pa vendar slučajno treba po zimi polagati, naj se ne daje čebelam tekoča hrana, nego le mehke med, kakor sirovo maslo; pa tudi trdi sladkor velja, le da treba z moko enjto pokriti. Od redke (tekoče) polage bi čebele dobile grižo. Ako polagamo po zimi, predstavimo iz ulnjaka panje na kraj, kjer nij mraza. Ta prostor mora biti temen in tih, da so čebele mirne. Ako pa polagamo čebelam pomladi, treba jim dati tudi dosti vode, ker je tačas za zalego potrebujó; tačas pa treba torej tekočo polago dajati in sicer z mrzlo vodo je treba stanjšati. Jaz poznam čebelarja, ki je sé saharom pasel take čebele, uže v marciji nijso imele nič medu, in vendar so kmalu rojile. Pa tudi po leti treba često pomagati čebelam s polaganjem; posebno pa se mladim rojem neizmerno s tem pomaga. Poleti je dober korunov sirup, kojemu se pridene $\frac{1}{3}$ kropa. Ako se pa ta podlaga malo z medom polije, to posebno velja le tačas, ko jo čebele hitro porabé in to je o času zalege, sicer bi se po dolgem stanji v panji skisala ta podlaga. Za zimo torej ne velja, kar pa nevedneži zagovarjajo. — Čebele potrebujó tudi veliko vode, zato naj jim je vedno na razpolaganje (čista voda), ako nimajo kde blizu kakovšnega studenca ali potoka. — Po zimi naj je žrelo tako zaprto, da ne mogo noter druge živali, vendar ta pokrovček mora biti v več krajih prodren, da se zrak menjava v panji, a propiha bože ne daj!

Ako pa zapazi čebelar roparice, naj žrelo tako zadela, da ven in noter le 2 čebeli moreti vstrie hojevati. Roparice so navadno črne, ker so z medom namazane in ker jim druge čebele dlačice porujó.

Da čebele ne bodo črtile človeka, dela naj takole pri njih: hoja njegova naj je enake hoji starih ljudij; dihati treba skozi nos; ako prijema kedo v pričo čebel kakovšno orodje, goditi se mora to s pogumom, ne pa, da bi se tresel samo strahu, kakor šiba na vodi; v roci treba imeti kadilnik, ali pa kedor rad tabak cmaka, dobra je smodka, ali pa fajfa; s čebelami treba imeti opravilo v mraku; v posebnih slučajih treba imeti tudi čepo (havbo). Človeka pa, kateri čebele moré, naj ga le jako opikajo, da dobode debelo butico! Človek, kateri je dobil uže mnogo pikov od čebel, s časom se nič ne zmeni, če ga tudi kakovšna strastno z zadnjim koncem poljubi, ker je v život došlo uže veliko čebelnega strupa (brezvodna mravljinna kislina). Hladna prst, frišno olje, posebno pa izruvanje zrela odstrani bolečino radi pika. Jaz poznam na Dolenjskem necega starega medarja (Bundrovega Tončka), ki se prav ne zmeni naj se usuje vanj magari pol roja, obira jih pomalem, kakor bolhe in se jim smeje! Pa zakaj bi li neki kedo stokal in omedleval zastran par pikov, saj je zato sladki med. Kedor hoče rože trgati, tudi se mora obost ob trnje, in duhovni pravijo da za nebesa tudi treba trpeti.

Gledé bratve treba vedeti, da čebelarstvo daje ondó več dobička, koder so tla od lehke apnice ali pa sploh od peščene mase. Saj tudi črešnje, bruske, grozdje in drugo sadje več sladkorja in dišave zadela v omenjeni zemlji, nego pa v težkeji mokreji ilovici, kajti apnica se raje razgreje ter malo pospešuje sad od zorenja. Ozirajmo se le na Primorsko in v Dalmacijo, kako dobro sadje ondó raste. Pa tudi zrak, podnebje in vreme odločuje v tem oziru, posebno pri čebelarstvu.

(Konec prih.)

Tržne cene.

V Ljubljani 16. decembra 1874.

Pšenica 5 gld. — kr.; — reš 3 gld. 50 kr.; — ječmen 3 gld. — kr.; — oves 2 gld. 10 kr.; — ajda 2 gld. 90 kr.; — prosó 3 gld. 10 kr.; — kornuza — gld. — kr.; krompir 2 gld. 50 kr.; — fižol 5 gld. 60 kr.; masla funt — gld. 52 kr.; — mast — gld. 48 kr.; — špeh frišen — gld. 32 kr.; — špeh povojen — gld. 42 kr.; jajce po 4 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govednine funt 29 kr.; — teletnine funt 26 kr.; svinjsko meso, funt 28 kr. — sena cent 1 gld. 35 kr.; — slame cent — gld. 90 kr.; — drva trda 6 gld. 70 kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Loterijne srečke.

V Gradcu 13. dec.: 75. 12. 82. 89. 30.
Na Dunaji 13. dec.: 45. 69. 73. 18. 68.